

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

Кафедра «Охорона праці і навколишнього середовища»
(найменування кафедри)

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Безпека життєдіяльності фахівця з основами охорони праці»
(назва навчальної дисципліни)

Освітня програма: «Композиційні та порошкові матеріали, покриття»
(назва освітньої програми)

Спеціальність: 132 – Матеріалознавство
(найменування спеціальності)

Галузь знань: 13 Механічна інженерія
(найменування галузі знань)

Ступінь вищої освіти: бакалавр
(назва ступеня вищої освіти)

Затверджено на засіданні кафедри
«Охорона праці і навколишнього
середовища»
(найменування кафедри)

Протокол № 1__ від «30» 08.2021 р.

м. Запоріжжя, 2021__

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	<i>Безпека життєдіяльності фахівця з основами охорони праці</i>
Рівень вищої освіти	<i>Перший (бакалаврський) рівень</i>
Викладач	<i>Скуйбіда О. Л., к.т.н, доцент; Петрищев А. С., к.т.н, доцент Журавель М. О., старший викладач;</i>
Контактна інформація викладача	<i>Телефон: 0617698359, E-mail: kafedra_opnc@zntu.edu.ua</i>
Час і місце проведення навчальної дисципліни	<i>Предметна аудиторія кафедри</i>
Обсяг дисципліни	<i>Кількість годин: – 90, кредитів – 3, Розподіл годин: - денна ф.н. (лекції – 14, лабораторні – 16, самостійна робота – 60); - заочна ф.н. (лекції – 4, лабораторні – 2, самостійна робота – 84) Вид контролю – диференційований залік</i>
Консультації	<i>Згідно з графіком консультацій</i>
2. Пререквізіти і постреквізіти навчальної дисципліни	
<i>Постреквізіти: Цивільний захист і охорона праці в галузі.</i> <i>Конкретні теми: Змістовий модуль 1. Тема 1. Правове регулювання цивільного захисту України. Тема 2. Єдина державна система цивільного захисту, її складові, завдання та режими функціонування. Тема 3. Планування заходів цивільного захисту. Захист населення і територій від надзвичайних ситуацій. Тема 4. Спостереження та лабораторний контроль. Моніторинг небезпек, що можуть спричинити надзвичайну ситуацію. Тема 5. Надзвичайні ситуації мирного часу та особливого періоду, їх вплив на безпеку населення України. Тема 6. Забезпечення заходів і дій в межах завдань єдиної системи цивільного захисту. Тема 7. Спеціальна функція у сфері цивільного захисту. Змістовий модуль 2. Тема 1 Міжнародні норми та основні нормативно-правові акти України в галузі охорони праці. Система управління охороною праці. Тема 2. Аналіз потенційних небезпек при дослідженнях в металургійній галузі. Тема 3. Заходи безпеки при дослідженнях в металургійній галузі.</i> <i>Загальні компетентності: здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями; здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях; здатність до пошуку, обробленню та аналізу інформації з різних джерел; вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми; навички використання інформаційних і комунікаційних технологій; здатність працювати автономно та в команді; здатність спілкування з широкою науковою спільнотою та громадськістю в певній галузі наукової або професійної діяльності державною мовою як усно, так і письмово, та іноземною мовою.</i> <i>Фахові компетентності: здатність проводити планування дослідження із залученням сучасних інформаційних технологій, формувати цілі дослідження, складати техніко-економічне обґрунтування досліджень, що проводяться; здатність обробляти отримані результати, аналізувати і осмислювати їх з урахуванням опублікованих матеріалів, подавати підсумки роботи, що виконана у вигляді звітів, рефератів, наукових статей і заявок на винаходи, які оформлені згідно з установленими вимогами із залученням сучасних засобів редагування і друку; здатність забезпечувати і контролювати дотримання у колективі загальноприйнятих норм поведінки і моралі та безконфліктних стосунків, використовуючи засоби індивідуального та колективного впливу на свідомість людей; здатність проводити викладацьку діяльність у вищих навчальних закладах.</i>	
3. Характеристика навчальної дисципліни	
<i>Дисципліна дає можливість оволодіти сукупністю загальних та професійних компетентностей з питань безпеки життєдіяльності та охорони праці для вирішення професійних завдань, пов'язаних із гарантуванням збереження життя та здоров'я персоналу об'єктів господарювання в умовах небезпечних і надзвичайних ситуацій.</i> <i>Загальні компетентності:</i> <i>Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях КЗ.02.</i>	

Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями КЗ.03.
 Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми КЗ.04.
 Прагнення до збереження навколишнього середовища КЗ.12.
 Спеціальні (фахові) компетентності:
 Здатність організувати роботу відповідно до вимог безпеки життєдіяльності й охорони праці КС.11.
 Здатність враховувати соціальні, екологічні, етичні, економічні та комерційні міркування, що впливають на реалізацію технічних рішень КС.13.
 Здатність дотримуватися професійних і етичних стандартів КС.14.
 Очікувані програмні результати навчання:
 Демонструвати володіння логікою та методологію наукового пізнання ПРН 1.
 Передавати свої знання, рішення і підґрунтя їх прийняття фахівцям і неспеціалістам в ясній і однозначній формі ПРН 4.
 Визначати екологічно небезпечні та шкідливі фактори професійної діяльності шляхом попереднього аналізу та корегувати зміст діяльності з метою попередження негативного впливу на навколишнє середовище ПРН 5.
 Знати вимоги галузевих нормативних документів ПРН 6.
 Уміти виявляти, формулювати і вирішувати матеріалознавчі завдання відповідно до спеціальності; розуміти важливість нетехнічних (суспільство, здоров'я і безпека, охорона навколишнього середовища, економіка, промисловість) обмежень ПРН 19.
 Уміти здійснювати пошук літератури, консультуватися і критично використовувати наукові бази даних та інші відповідні джерела інформації з метою детального вивчення і дослідження інженерних питань відповідно до спеціалізації ПРН 21.

4. Мета вивчення навчальної дисципліни

- набуття студентом знань, умінь, навичок для здійснення професійної діяльності за спеціальністю з урахуванням ризику виникнення техногенних аварій й природних небезпек, які можуть спричинити надзвичайні ситуації та привести до несприятливих наслідків на об'єктах господарювання, а також формування у студентів відповідальності за особисту та колективну безпеку;
- набуття знань, умінь, здатностей (компетентностей) для здійснення ефективної професійної діяльності шляхом забезпечення оптимального управління охороною праці на підприємствах (об'єктах господарської, економічної та науково-освітньої діяльності), формування у студентів відповідальності за особисту та колективну безпеку і усвідомлення необхідності обов'язкового виконання в повному обсязі всіх заходів гарантування безпеки праці на робочих місцях;
- формування у студентів знань, умінь та навичок щодо забезпечення необхідного рівня безпеки у надзвичайних ситуаціях відповідно до майбутнього профілю роботи, галузевих норм і правил.

5. Завдання вивчення дисципліни

- опанування знаннями, вміннями та навичками вирішувати професійні завдання з обов'язковим урахуванням галузевих вимог щодо забезпечення безпеки персоналу та захисту населення в небезпечних та надзвичайних ситуаціях і формування мотивації щодо посилення особистої відповідальності за забезпечення гарантованого рівня безпеки функціонування об'єктів галузі, матеріальних та культурних цінностей в межах науково-обґрунтованих критеріїв прийнятного ризику;
- набуття студентами знань, умінь і здатностей (компетентностей) ефективно вирішувати завдання професійної діяльності з обов'язковим урахуванням вимог охорони праці та гарантуванням збереження життя, здоров'я та працездатності працівників у різних сферах професійної діяльності;
- опанування студентами знаннями, вміннями та навичками з питань особистої та колективної безпеки в умовах загрози та виникнення надзвичайної ситуації, захисту населення в надзвичайних ситуаціях, менеджменту безпеки.

6. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Безпека життєдіяльності:

Тема 1. Категорії та поняття в безпеці життєдіяльності, таксономія небезпек.
 Тема 2. Застосування ризик-орієнтованого підходу для побудови імовірнісних структурно-логічних

моделей виникнення та розвитку НС. Тема 3. Класифікація надзвичайних ситуацій на території України. Тема 4. Техногенні небезпеки та їхні наслідки. Типологія аварій на потенційно-небезпечних об'єктах. Тема 5. Природні загрози та характер їхніх проявів і дії на людей, тварин, рослин, об'єкти економіки. Тема 6. Соціально-політичні небезпеки, їхні види та особливості. Соціальні та психологічні чинники ризику. Поведінкові реакції населення у надзвичайних ситуаціях. Тема 7. Управління силами та засобами цивільного захисту під час надзвичайних ситуацій. Тема 8. Менеджмент безпеки, правове забезпечення та організаційно-функціональна структура захисту населення та адміністративно-територіальних об'єктів у надзвичайних ситуаціях.

Змістовий модуль 2. Основи охорони праці:

Тема 1. Правові та організаційні основи охорони праці. Соціальний захист потерпілих на виробництві. Тема 2. Державне управління охороною праці, державний нагляд та громадський контроль за охороною праці. Навчання з питань охорони праці. Тема 3. Розслідування та облік нещасних випадків, професійних захворювань і аварій на виробництві. Тема 4. Профілактика травматизму та професійних захворювань. Тема 5. Основи виробничої санітарії і гігієни праці. Тема 6. Основи виробничої безпеки. Загальні вимоги безпеки. Електробезпека. Тема 7. Основи пожежної безпеки на виробничих об'єктах.

7. План вивчення навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	Денна форма				Заочна форма			
	Усього	у тому числі			Усього	у тому числі		
		Лекції	Лабораторні заняття	Самостійна робота студентів (год)		Лекції (год.)	Лабораторні заняття (год)	Самостійна робота студентів (год)
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Змістовий модуль 1 – «Безпека життєдіяльності»								
Тема 1 Категорії та поняття в безпеці життєдіяльності, таксономія небезпек	4	2		2	4	1		3
Тема 2 Застосування ризик-орієнтованого підходу для побудови імовірнісних структурно-логічних моделей виникнення та розвитку НС	4	2	2		4	1		3
Тема 3 Класифікація надзвичайних ситуацій на території України	6	1		5	5			5
Тема 4 Техногенні небезпеки та їхні наслідки. Типологія аварій на потенційно-небезпечних об'єктах	12	1	2	9	15		1	14

[illegible]

Для заочної форми навчання поточний контроль передбачає проведення лабораторних занять та двох письмових КРС.

До диференційованого заліку допускаються лише студенти, які виконали у повному обсязі усі види навчальних занять (лабораторні, РГР, МКР, КРС), передбачених робочою навчальною програмою / силабусом, та які вони мали виконати під час відпрацювання навчального матеріалу.

Успішність засвоєння дисципліни визначається за допомогою рейтингової системи оцінювання.

Підсумкова оцінка якості засвоєння навчальної програми визначається за результатами диференційованого заліку, якій проводиться письмово у формі тестів в два етапи: за матеріалами першого змістовного модулю «Безпека життєдіяльності» і другу, за матеріалами другого змістовного модулю «Основи охорони праці», як середня.

Студент, який на протязі семестру до проведення підсумкового контролю проявив старанність, своєчасно виконав та звітував з поточних навчальних завдань, може отримати відповідну позитивну підсумкову оцінку без складання підсумкового диференційованого заліку, тобто «автоматом». за результатами поточного контролю.

10. Політика курсу

Вимоги при вивченні навчальної дисципліни полягають в систематичному вивченні наданих матеріалів, сумлінній самостійній роботі та своєчасному виконанні контрольних заходів.